

XIX.YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

DAĞILMA DÖNEMİ PADİŞAHLARI

<i>IV.Mustafa</i>	<i>1807-1808</i>
<i>II.Mahmut</i>	<i>1808-1839</i>
<i>Abülmecit</i>	<i>1839-1861</i>
<i>Abdülaziz</i>	<i>1861-1876</i>
<i>V.Murat(93 gün)</i>	<i>1876</i>
<i>II.Abdülhamit</i>	<i>1876-1909</i>

XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve Büyük Güçler

TYT/AYT

- XIX. yüzyıla girerken Osmanlı Devleti, toprak bakımından dünyanın en büyük devletlerinden biridir.
- Bugünkü Anadolu, Trakya, Bulgaristan, Sırbistan, Romanya, Arnavutluk, Karadağ, Yunanistan, Kafkasya, Irak, Suriye, Filistin, Hicaz, Mısır, Trablusgarp, Tunus, Cezayir isimleri altında tanınan yerlerden başka Akdeniz'in doğusundaki Girit ve Kıbrıs ile Ege Denizi'nin bütün adaları devletin sınırları içindedir.

- Fransız İhtilali sonucunda çıkan karışıklıklar neticesinde Avrupa'da, Fransa'ya karşı bir cephe oluşmuştur.
- **Bu cepheleşme, Osmanlı Devleti'nin bir süre Rus tehdidinden uzak kalmasını sağlamıştır.**
- Kadim dost olarak bilinen Fransa'nın, 1798'de Mısır'ı işgal etmesiyle Osmanlı için tehdit ve saldırının yönü kuzeyden Akdeniz'e kaymıştır.
- **Fransızların Mısır'ı işgali karşısında diğer Avrupalı devletler, kendi menfaatleri için Osmanlı Devleti'ni savunmuştur.**

- Osmanlı Devleti'nin dış siyasetinde, Napoleon'un 1798 Mısır Seferi'yle başlayan ve XIX. yüzyıl boyunca sürdürülen denge politikası takip edilmiştir.
- Osmanlı'nın giderek zayıflaması sonucunda ortaya çıkan denge politikası ile devlet, varlığını sürdürmek istemiştir.
- Bu politika ile Osmanlı Devleti, Avrupa'nın büyük devletleri arasındaki çıkar çatışmalarından yararlanmıştır.
- *** Bunun için Rusya'ya karşı İngiltere, Fransa'ya karşı Rusya; İngiltere, Fransa ve Rusya üçlüsüne karşı ise Almanya denge unsuru olarak kullanılmıştır.
- Osmanlı Devleti, 1878'e kadar İngiltere'ye bu tarihten sonra ise Almanya'ya yakınlaşmıştır.

2017-YGS/Sosyal Bilimler

- Osmanlı Devleti'nin Dağılma Dönemi'nde aralarında Keçecizâde Fuat Paşa'nın da bulunduğu bir Avrupalı diplomatlar toplantısında şöyle bir konuşma geçer:

Diplomat: — Zamanımızın en kuvvetli devleti hangisidir?

Fuat Paşa: — Osmanlı İmparatorluğu!

Diplomat: — Nasıl olur?

Fuat Paşa: — Çünkü siz dışarıdan, biz içeriden var kuvvetimizle yıkmaya çalıştığımız hâlde o hâlâ ayakta duruyor.

Bu metinden hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Dönemin en güçlü devleti olduğuna
- B) Denge politikasını başarıyla uyguladığına
- C) Osmanlıcılık siyaseti yaptığına
- D) İç ve dış tehdit altında olduğuna
- E) Batı karşıtı bir politika izlediğine

Viyana Kongresi (1815)

TYT/AYT

Nedenleri:

- Fransız ihtilali sonunda Fransa'daki gelişmeler Avrupa ülkelerini rahatsız etmesi,
- Napolyon döneminde Fransa'nın çok güçlenmesi,
- Monarşilerin yönetimlerini koruma isteği.

Sonuçları:

- Fransız ihtilalinin etkileri ortadan kaldırılacak.
- Mutlakıyetler devam ettirilecek.
- Avrupa'da kongreye katılan devletlerin istekleri doğrultusunda şekil verilecek.
- Avusturya başbakanı Metternich etkin rol oynadı.

- Napolyon Bonapart'ın bozduđu Avrupa siyasi dengesi yeniden kuruldu.
- Avusturyada İngiltere, Rusya, Prusya bir araya gelerek Kutsal ittifakı oluşturdular.
- Bu döneme Restorasyon dönemi denir. Navarin olayına kadar sürer.
- Restorasyon yeniden kurmak anlamındadır.
- “Kutsal İttifak” ortaya çıktı. (Hristiyanlık düşüncesi etkilidir.)
- Avrupalı devletler kongrede, Osmanlı Devleti'nin geleceğine yönelik bazı konuları da ele alıp karara bağladılar.

Şark Meselesi (Doğu Sorunu)

TYT/AYT

- Şark Meselesi tabiri ilk defa 1815'te Viyana Kongresi'nde Rus Çarı Alexander tarafından kullanılmıştır.
- Bu mesele I. Dünya Savaşı'na kadar Osmanlı Devleti'nin topraklarına sahip olmak isteyen emperyalist güçlerin politikası olmuş ve bu güçler Sevr Antlaşması ile amaçlarına ulaşmak istemiştir.

MİLLİYETÇİLİK İSYANLARI

TYT/AYT

Yunanistan	<i>Edirne Antlaşması(1829)</i>
Sırbistan-Karadağ-Romanya	<i>Berlin Antlaşması(1878)</i>
Bulgaristan	<i>II. Meşrutiyet'in ilanı sırasında (1908)</i>
Arnavutluk	<i>I.Balkan Savaşı sırasında(1913)</i>

Sırp İsyanı (1804-1878)

Fransız İhtilâli'nin yaydığı milliyetçilik akımı ile Rusya'nın, Slav topluluklarını tek bir çatı altında kendi yönetiminde birleştirme amacına dayanan **Panslavizm** politikasının etkisiyle **ilk isyan** Sırp tarafından 1804'de çıkarılmıştır.

- *Osmanlı Devleti'nde milliyetçiliğin etkisiyle isyan eden **ilk** azınlık **Sırp**lardır. (1804)*

Sırp İsyanı (1804-1878)

Osmanlı-Rus savaşları sonrasında Sırlar;

- 1812 **Bükreş Antlaşması** ile **imtiyaz**
- 1829 **Edirne Antlaşması** ile **özerklik**.
- 1878 **Berlin Antlaşması** ile **bağımsızlık**

elde etmişlerdir

- *Osmanlı Devleti'nde **özerklik** elde eden **ilk** topluluk **Sırlardır**. (1829)*

- Yunan bağımsızlık hareketi, Fransız İhtilali ile yayılan ulusçuluk akımı sonucunda ortaya çıkmıştır.
- 1814'te Rum tüccarların ve siyaset adamlarının yer aldığı bir grup, Rusya'nın Karadeniz'deki önemli liman şehri Odesa'da Filiki Eteria (Dostluk Cemiyeti) adıyla gizli bir örgüt kurmuştur.
- Bu örgüt kısa sürede devlet içinde ve dışında Yunan bağımsızlığı için çalışmaya başlamıştır.
- 1821'de önce Eflâk ve Boğdan 'da ardından ise Mora'da, Yunan İsyancıları çıkmıştır.
- Mora'da başlayan isyan, hızlı bir şekilde ilerlemiş ve adalara da sıçramıştır.
- Ayaklanma sırasında Mora'da yaşayan 50.000 kadar Müslüman ya kaçmış ya da Rumlar tarafından katledilmiştir.
- İsyanda özellikle Rusya etkin bir rol oynamış, Fener Rum Patrikanesi ve diğer Avrupalı devletler de kendi çıkarları doğrultusunda Rumlara her türlü maddi ve manevi yardımda bulunmuştur.

- 1829'da Edirne Barış Antlaşması ile bağımsız Yunan devleti kurulmuştur.
 - Böylece 1821 yılında Rumların Mora Yarımadası'nda başlattıkları isyan, bağımsız Yunan devletinin kurulmasıyla sonuçlanmıştır.
- *** Bu yönüyle Mora İsyanı, Balkanlarda yaşayan diğer milletlerin ayaklanmalarına örnek olmuştur.**

- Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyılda uyguladığı temel politika
- Osmanlı Devleti'nde din esasına göre toplumun sınıflandırılmasına denir.
- Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda gayri müslimlerin ayaklanmasında en önemli sebep
- Osmanlı Devleti'nde ayaklanan ilk azınlık
- Osmanlı Devleti'nde bağımsızlığını kazanan ilk azınlık
- 1829 Edirne Antlaşması'yla ilk kez özerklik kazanan azınlık
- Yunanistan Antlaşmasıyla bağımsızlığını kazanmıştır.
- 1878 Berlin antlaşmasıyla/...../.....
- Devletleri bağımsızlığını kazanmıştır.
- Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan milleti.....
- Bulgaristan 1908sırasında bağımsızlığını ilan etmiştir

2020-AYT/Sosyal Bilimler-2

- **XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde uygulanan “millet sistemi” aşağıdaki unsurlardan hangisine dayanır?**
 - A) Coğrafi mekân
 - B) Ekonomik durum
 - C) Sosyal statü
 - D) Dil
 - E) Din

Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı

TYT/AYT

- Kavala'da doğan Mehmet Ali Paşa küçük yaşta anne ve babasını kaybetmiş, Fransızların himayesi ile yetişmiş, ümmi (okuma yazma bilmeyen) bir kişi olarak Mısır'da Napolyon'a karşı yapılan savaşta başarılı olmuş ve Mısır'da kalarak hızla etkisini artırmış bir kişidir.
- Mısır'da 1804 yılında Osmanlı Devletine karşı karışıklıkların bastırılmasında etkili olmuş, Padişahla kendisine Mısır Valiliğini vermek zorunda kalmıştır.
- Vali olunca bölgedeki Kölemen (Memlûk) lerin etkisini azaltmıştır.
- 1807'de İskenderiye'yi işgal etmek isteyen İngilizlere karşı başarı sağlamıştır.
- Fransızların yardımı ile bölgede önemli ıslahatlar yapmış, iyi, disiplinli bir ordu oluşturmuştur.
- Bu ordu ile devletin baş edemediği Vahabi isyanını da bastırmıştır.

***Mehmet Ali
Paşa***

Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı

TYT/AYT

- Hac yolunu emniyet altına alındı.
- Mora isyanı başlayınca II. Mahmut Kavalalı'dan Mora Valiliğini kendine verilmek şartı ile isyanın bastırılması için yardım istemiş ve isyanı bastıran Kavalalı, Mora Valiliğini de elde etmiştir.
- Navarin'de Osmanlı donanmasının yakılması ve Rusya'nın Osmanlı Devletine saldırması karşısında yardım göndermeyen Kavalalı, II. Mahmut ile arasının açılmasına sebep olmuştur.
- Mora Valiliği yanında Suriye Valiliğini de isteyen Mehmet Ali Paşa, bu isteği yerine gelmeyince oğlu İbrahim Paşa'ya Filistin'i işgal ettirmiştir.
- Bu işgale sessiz kalan II. Mahmut'un etkisini iyice azaltmak isteyen İbrahim Paşa, Konya üzerinden Kütahya'ya ulaşmış ve Anadolu'da da işgallere girişmiştir.
- Bu olay üzerinde Kütahya Anlaşması yapılmıştır.

Kütahya Anlaşması (1833)

TYT/AYT

Nedeni:

- İbrahim Paşa'nın Anadolu'yu işgali üzerine II. Mahmut'un etkisiz kalması,

Sonuçları:

- Bu anlaşma ile Osmanlı Devleti'nin kendi içindeki bir isyana karşı başarısız olması üzerine İngilizlerden yardım istenmiştir fakat kabul edilmemiştir.
- Fransızlar ise Mehmet Ali Paşa'yı desteklediler.

Hünkâr İskeleyesi Antlaşması (1833)

TYT/AYT

- Osmanlı Devleti'nin bir valisi karşısında bu duruma düşmesi, onun güçsüz olduğunu açıkça göstermektedir. Osmanlı, Mehmet Ali Paşa'nın tekrar isyan etmesinden endişe duymuş ve “**denize düşen, yılanı sarılır**” diyerek Rusya'ya yaklaşmıştır.
- Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan bu antlaşmaya göre; Rusya herhangi bir saldırıya uğradığında, Osmanlı Devleti Boğazları Rusya lehine kapatacak ve bu antlaşma sekiz yıl geçerli olacaktır.
- Bu antlaşma ile Rusya'ya birtakım hakların verilmesi İngiltere ve Fransa'yı rahatsız etmiş, böylece Boğazlar Sorunu ortaya çıkmıştır.

• “Boğazlar Sorunu” **ilk kez Hünkâr İskeleyesi Antlaşması** ile ortaya çıkmıştır.

• **Hünkâr İskeleyesi Antlaşması**, Osmanlı Devleti'nin Boğazlar üzerinde egemenlik haklarını kullanarak imzaladığı **son** antlaşmadır.

Balta Limanı Ticaret Antlaşması (1838)

TYT/AYT

Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında imzalanan bu antlaşmaya göre;

- İngiltere Osmanlı iç ticaretine katılabilecek,
 - İngilizler, “**Rüsûmât-ı Dâhiliye**” denilen iç gümrük vergisinden muaf tutulacak,
 - % 3 olan gümrük vergisi oranları; ithalâtta % 5, ihracatta % 12 olacaktı.
- Osmanlı Devleti’nin İngiltere’ye verdiği bu ayrıcalıklar zamanla diğer Avrupa devletlerine de verilmiş, bu durum Osmanlı ekonomisini çöküntüye uğratmıştır.

- *Osmanlı Devleti, 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması (Sözleşmesi) ile Avrupa’nın pazarı hâline gelmiş ve yarı sömürge durumuna düşmüştür.*

Londra Mukavenamesi 1840

- Mısır hukuken Osmanlı devletine bağı kalacak,
- Mehmet Ali Paşa soyundan gelenlerce yönetilecek,
- Suriye, Girit ve Adana Valilikleri Osmanlılara bırakılacak,
- Mısır vergi ödemeye devam edecek,
- Osmanlı Devletinin imzaladığı anlaşmalar Mısır'ı da bağlayacak,

Bu anlaşma ile:

- Mısır iç işlerinde serbest, dış işlerinde Osmanlı devletine bağı hale geldi.
- Mısır Meselesi böylece Osmanlı Devleti tarafından değil de, Avrupa'nın büyük devletlerince halledildi. Bu durum Osmanlı Devletinin güçsüzlüğünü gösterdi.
- Bu olay Osmanlı Devletinin bir iç olayının ilk kez uluslararası bir platformdan çözülmesini gerçekleştirdi.

Londra Anlaşması (1841)

- Rusya ile imzalanan Hünkar iskelesi anlaşması sonunda ortaya çıkan Boğazlar sorunu, Mısır meselesinin çözümü ile Londra'da Fransa'nın da katıldığı bir anlaşma ile çözüldü.
- Bu anlaşma Hünkar İskelesi Anlaşması sona erdi.

Buna göre:

- İngiltere Akdeniz'deki çıkarlarını korurken Rusya'da Boğazlardaki haklarını kaybetti.
- Boğazlar sorunu ilk kez milletler arası bir platformda çözüldü.

2018-AYT/Sosyal Bilimler-2

- **Aşağıdakilerden hangisi Avrupalı devletlerin isteğiyle 1841 yılında, Londra Boğazlar Antlaşması'nın imzalanma nedenlerinden biri olarak gösterilemez?**
 - A) Avusturya'nın, Rusya ile Balkanlarda nüfuz mücadelesine girmesi
 - B) Rusya'nın Akdeniz'de güç kazanmasının, İngiltere ve Fransa'nın ekonomik ve siyasi çıkarlarına ters düşmesi
 - C) Avrupalı devletlerin Boğazlar'ın kapalılığı ilkesini, uluslararası bir statüye bağlamak istemeleri
 - D) Hünkâr İskelesi Antlaşması ile Rusya'nın Boğazlar üzerinde elde ettiği gücün ortadan kaldırılmak istenmesi
 - E) Mehmet Ali Paşa İsyanı'nın da etkisiyle Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletlerin desteğini araması

Kırım Savaşı (1853-1856)

TYT/AYT

Nedenleri:

- Rusya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki emelleri,
- Hünkâr iskelesi anlaşmasında elde ettiği çıkarları devam ettirme isteği
- Rusya'nın İngiltere ile Osmanlı Devletini paylaşma teklifini İngiltere'nin reddetmesi,
- İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı Devletine Rusya'nın güçlenmemesi için destek vermeleri,
- **Osmanlı sınırları içinde Kutsal yerlerde geniş ayrıcalıklar istemesi,**

Sonuçları:

- Osmanlıların savaşın ilk döneminde Ruslara üstünlük sağlamıştır. İngiliz ve Fransız donanmaları Çanakkale Boğazını Londra Anlaşmasını hiçe sayarak geçmeleri üzerine Rusya Sinop'ta Osmanlı donanmasını yaktı.
- Kırım savaşını Avrupalılarında desteğiyle Osmanlı Devleti kazanmıştır

Paris Barış Antlaşması (1856)

TYT/AYT

30 Mart 1856'da imzalanan Paris Antlaşması'na göre;

- Avrupa devletleri Osmanlı Devleti'nin Avrupa devletler hukukundan yararlanmasını kabul edecekti.
 - Osmanlı Devleti ve Rusya, savaş sırasında birbirlerinden aldıkları yerleri ve esirleri geri verecekti.
 - Boğazların kapalılığına dair 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi aynen yürütülecekti.
 - Karadeniz; tarafsız duruma getirilecek, bütün devletlerin ticaret gemilerine açık fakat savaş gemilerine sürekli olarak kapalı olacak, kıyılarında hiçbir tersane bulunmayacaktı.
- *** Paris Antlaşması'yla Osmanlı Devleti ilk kez Avrupa devletler hukukuna dâhil edilmiş ve topraklarının bütünlüğü büyük devletlerin garantisi altına alınmıştır.
- *** Böylece Osmanlı Devleti'nin bir Avrupa devleti olduğu belirtilmiştir.

Avrupalı devletler kendi çıkarları doğrultusunda Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü gerekli gördükleri için böyle bir politika takip etmeye başlamıştır.

***** Islahat Fermanı'nın antlaşmada yer alması da Osmanlı Devleti'nin aleyhine olmuştur.**

Büyük Avrupa devletleri, her ne kadar bu maddeyle devletin iç işlerine karışmamayı garanti etmişse de bu fermanla Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale edebilecekleri yeni bir kapıyı önceden açmışlardır.

**FLORENCE
NIGHTINGALE**

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı (93 Harbi)

TYT/AYT

- Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü 1856'dan beri savunan Avrupalı devletler, 1871'den sonra bu siyasetlerini terk edip Şark Meselesi'nden kendileri için pay çıkarmaya çalıştılar.
- İstanbul Konferansı öncesinde 1871'de Rusya'nın Paris Barış Anlaşması'nı tanımadığını ilân etmesi Rus tehlikesini tekrar gündeme getirdi.
- 1876'da Balkanlar'daki bu gelişmelerin görüşülmesi amacıyla İstanbul'da bir konferans düzenlenmesi kararlaştırıldı.
- İstanbul Konferansı (Tersane Konferansı) başladığı esnada Osmanlı Devleti I. Meşrutiyeti ilan etti

Nedenleri:

- Panslavizm politikasının etkisi.
- Rusya'nın Paris Anlaşmasından duyduğu rahatsızlık.
- 1876 'da Osmanlı Devleti, Rusya ve İngiltere Fransa Avusturya ve İtalya'nın katılımı ile yapılan İstanbul Konferansında alınan kararları Osmanlı Devleti'nin reddetmesi

Sonuçları:

- 23 Nisan'da Rusya, Osmanlı Devleti ile savaş hâlinde olduğunu dünyaya ilan etti.

- Rumi takvimin 1293 senesinde cereyan etmesinden dolayı bu savaş, 93 Harbi adıyla anıldı.
- 20 Nisan'da Doğubeyazıt, 17 Mayıs'ta Ardahan düştü.
- Doğubeyazıt ve Ardahan'ı ele geçiren Ruslar bu defa Kars'a yöneldi.
- Ruslar doğuda, Kars Ardahan, Batum ve Erzurum'a kadar ilerledi.
- Ahmet Muhtar Paşa bu bölgede etkisiz kaldı.
- Batıda Gazi Osman Paşa Plevne'de önemli bir direniş gösterdi ise de, Ruslar Edirne'ye kadar geldiler. – Osmanlı devleti barış istedi.
- Gerçekleřtirilen görüşmeler neticesinde 1878'de ateşkes imzalandı.

NENE HATUN

1878 Ayastefanos Antlaşması

TYT/AYT

Ayastefanos Antlaşması'nın maddelerine göre;

- Romanya, Sırbistan ve Karadağ'ın bağımsızlıkları tanınarak Osmanlı Devleti'nden ayrıldı.
- Büyük Bulgaristan Prensiği kurularak Osmanlı Devleti'ne bağlandı.
- Bosna-Hersek'in Rusya ve Avusturya tarafından ortaklaşa himaye edilmesine karar verildi.
- Kars, Ardahan, Batum ve Doğubayazıt Rusya'ya bırakıldı.
- Girit, Teselya ve Arnavutluk'ta ıslahatların yapılması karar altına alındı.

- **Ayastefanos Antlaşması ile çıkarları zedelenen iki devlet Avusturya ile İngiltere oldu.**
- **1870'te İtalya'nın 1871'de Almanya'nın siyasi birliklerini tamamlayarak tarih sahnesine çıkması neticesinde Avusturya bu iki devlete bir hayli toprak kaptırmıştı.**
- **Büyük devlet vasfını kaybetmek istemeyen Avusturya kısa süre içinde bu antlaşmanın düzeltilerek yenilenmesini talep etti.**
- **Rusya, Ayastefanos Antlaşması'nın gözden geçirilmesi yolunda yapılan teklifi kabul etti.**
- **Rusya, toplanacak kongrede, Paris Barış Antlaşması'nın esaslarının gündeme alınmasına, kesinlikle karşı çıktığını Avrupa'ya ilan etti.**
- **Bu karar, toplanacak kongreden önce ilgili devletlerarasında gizli anlaşmaların yapılmasına sebep oldu.**

- İngiltere, Rus tehlikesinden Osmanlı Devleti'ni koruma amacıyla Kıbrıs Adası'na yerleşmek istedi. – 1878'de Kıbrıs Adası'na İngilizlerin gelmesine izin verildi.
- İngilizlerin Kıbrıs Adası'na gelişi gizli tutularak Berlin Kongresi'nde kamuoyuna duyuruldu.
- İngilizlerin bu hamlesine en fazla karşı çıkan devlet Rusya oldu.
- Ayastefanos Antlaşması sonrası yapılması planlanan kongrenin Almanya'da toplanması kararlaştırıldı
- Rusya bu anlaşmayla Osmanlı Devletini istediği gibi parçalamış ve Bulgaristan Krallığını kurdurarak Akdeniz'e inmeyi başarmıştır.
- **Ayastefanos Osmanlı tarihinde ilk kez yürürlüğü girmeyen bir anlaşma oldu.**

Berlin Kongresi (1878)

- 1878'de Almanya'nın başkenti Berlin'de Osmanlı Devleti, Rusya, İngiltere, Avusturya, Fransa, İtalya ve Almanya devletleri bir araya geldi.
- Kongreye katılan her devlet kendi şartlarını öne sürdü.
- Berlin Antlaşması imzalandı. (1878)
 - Romanya, Sırbistan ve Karadağ resmen bağımsız oldu.
 - Büyük Bulgar Krallığı üç parçaya bölündü.
 - Bosna-Hersek, yönetimi geçici olarak Avusturya'ya bırakıldı.
 - İslahat yapılması şartıyla Makedonya, Osmanlı Devleti'ne bırakıldı.
 - Doğubayazıt'ın verilmesi şartıyla Kars, Ardahan ve Batum Ruslara verildi.
 - 1878 Berlin Kongresi ile Avrupalı devletler, Ermeniler için Doğu Anadolu'da ıslahatların yapılmasını istedi.
- Avrupalı büyük devletler Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma siyasetinden vazgeçtiğini 1878 Berlin Antlaşması ile açıkça ortaya koydu.
- XIX. yüzyıl boyunca "Denge Stratejisi" yürüten Osmanlı Devleti, Almanya ile siyasi ve askerî alanda yakınlaşma dönemini başlattı.

- Ermeniler Osmanlı Devleti'nde esnafıklar yanında maliye, içişleri, dışişleri ve adliye bakanlıklarında da görev alıyorlardı.
- 1878 Berlin Antlaşması'nda alınan kararlar Ermeni Meselesi'nin çıkış noktasıdır.
- Ermenileri Osmanlı Devleti'ne karşı kullanmak isteyen Avrupalı devletler ilk olarak Ermeniler arasındaki mezhep ayrılıklarından faydalandı.
- Ortodoks olan Ermeniler arasında İngiltere ve Fransa'nın etkisiyle Katolik ve Protestanlık mezhepleri de yayıldı.
- Ermeniler başta olmak üzere diğer azınlıklara Osmanlı karşıtlığı temelinde milliyetçilik fikri aşılınmaya başlandı.
- 1878 Berlin Antlaşması, 61. Maddesine göre Avrupalı devletler, Osmanlı Devleti'nden Ermenilerin yaşadığı vilayetlerde zaman geçirmeden ıslahat yapmasını ve güvenliklerinin sağlanmasını istedi.

- I. Dünya Savaşı'nda yeni bir karakter kazandı.
- Ermeni komitacıları yurt genelinde yeniden çetecilik faaliyetleri yapmaya başladı.
- Büyük ve sistemli hareketler için Ermeniler, İngiltere ve Rusya'dan gelecek işareti beklediler.
- 15 Nisan'da Van'da, 17'sinde Sason'da, 18'inde Bitlis'te Ermeniler isyan başlattı.
- Ermeni ayaklanmaları yurdun güvenliğini tehlikeye düşürdü.
- İttihat ve Terakki Hükûmeti tedbir aldı.
- 27 Mayıs 1915'te Geçici Sevk ve İskân Kanunu (Tehcir Kanunu) çıkartıldı.
- Ermeniler, Halep ve Suriye vilayetlerinin bazı bölgelerine zorunlu göçe tabi tutuldular.
- Avrupa'da zorunlu göçe, adeta soykırım görüntüsü verilerek Batı'da basın yayın organlarında Türkler karşıtı propagandalar yapıldı.

- İtalya, Avrupa'da siyasi birliğini geç tamamlayan devletlerden biri olmuştur.
- Bir kısmı Avusturya'nın işgali altında olan İtalya'da Piyemonte, en kuvvetli devlet olarak dikkat çekmiştir.
- Siyasi birliğini sağlamak için dış desteğe ihtiyaç duyan Piyemonte, Kırım Savaşı'na katılmıştır.
- *** Böylece Fransa'nın desteğini kazanmış olan Piyemonte, 1859 yılında Avusturya'yı mağlup ederek 1870'te İtalyan birliğini sağlamıştır.
- Otto von Bismarck (Otto fon Bismâk) 1864'te Danimarka'ya, 1866'da Avusturya'ya ve 1870 - 1871'de Fransa'ya karşı kazandığı savaşlarla Alman siyasi birliğini sağlamayı başarmıştır.
- Prusya Kralı I. Vilhelm ise Alman İmparatoru olmuş ve Almanya, Avrupa'daki siyasi dengeleri çok derinden etkilemiştir.
- Böylece Almanya, Avrupa'nın kuvvetli devletlerinden biri olarak sömürgecilik hareketlerine girişmiş ve Avrupa'da devletlerarasında bloklaşma başlamıştır.

- Avrupa'daki devletler, I. Dünya Savaşı'ndan önce çıkarları doğrultusunda birbirleri ile yakınlaşmaya ve bloklar oluşturmaya başlamıştır.
- Sömürgecilik faaliyetleriyle çok güçlenen İngiltere bir grubun; siyasi birliğini geç tamamlayan ve sömürgecilik yarışına katılan Almanya ise diğer grubun öncülüğünü yapmıştır.
- Avusturya-Macaristan ve İtalya, çıkarları doğrultusunda Almanya ile 1882'de yakınlaşarak anlaşmış ve bu birlikteliğe Üçlü İttifak (Bağlaşma Devletleri) adı verilmiştir.
- Bağlaşma Devletleri'ne karşı İngiltere, 1904'te Fransa ile 1907'de de Rusya ile bir sözleşme yapmıştır.
- Böylece İngiltere, Fransa ve Rusya arasında Üçlü İtilaf (Anlaşma Devletleri) meydana gelmiştir.

XIX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NİN TOPRAK KAYIPLARI

1829	<i>Yunanistan bağımsızlığını ilan etmiştir.</i>
1830	<i>Fransa Cezayir'i işgal etmiştir. (Kuzey Afrika'daki ilk toprak kaybı)</i>
1878	<i>Kıbrıs'ın yönetimi geçici olarak İngiltere'ye bırakılmıştır.</i>
1878	<i>Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsızlık kazanmıştır. (Berlin Ant.)</i>
1881	<i>Fransa Tunus'u işgal etmiştir.</i>
1882	<i>İngiltere Mısır'ı işgal etmiştir.</i>